

Nr 46.

Av herr **Thorsson**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående användandet av s. k. förtyngningsmedel vid beredning av läder.

Det talas och skrives mycket i dessa dagar om vidtagande av åtgärder i syfte att lindra dyrtiden på en mångfald områden. Bland andra spörsmål, som framkallat bekymmer uti många hem, är lädervarornas oerhörda stegring uti pris.

För att i någon mån råda bot härför har ifrågasatts, att för såväl råa hudar som för färdigberett läder införa maximipris. Utan att vilja invända emot en sådan åtgärd synes det mig, att även andra åtgärder böra vidtagas i syfte att skydda den stora allmänheten emot rena varuförfalskningar.

Så länge den gamla beredningsmetoden tillämpades, framställdes i regeln en ur slitningssynpunkt bättre vara. Sedan den så kallade snällgarvningen infördes, har sullädet ovedersägligen blivit sämre. Detta sakförhållande har dock, såvitt jag kunnat bedöma, sin härledning ur själva beredningsmetoden och kan ej hänföras till området för s. k. ohederlig hantering. Emellertid har vetenskapens utveckling i förening med ett modernt garvat samvete tillåtit en stor del av, för att icke säga nästan alla, våra större läderfabrikanter att införa beredningsmetoder, vilka utan förskönande omskrivningar kunna rubriceras såsom rena varuförfalskningar.

På fackspråket kallas det att »förtynga» lädet. Förtyngningsämnen under namn av blysocker, druvsocker, koloriton m. fl. benämningar drivas, under beredningen, in uti lädet. Under krigsåren, då alla moraliska värden omvärderats, och då var och en som därtill ägt möjlighet, sökt att på sina medmänniskors bekostnad tillskansa sig största möjliga utbyte av sin verksamhet, har även trafiken att förtynga och fördyra lädet tilltagit uti oroväckande grad. Även sådana läderfabrikanter, som förut ansett

denna tillverkningsmetod ohederlig, ha nu dragits med i eländet och för närvarande lär det icke finnas många läderfabriker uti landet, som icke i en eller annan form använda förtyngningsmedel och därigenom på ett obehörigt sätt beskatta allmänheten.

Det är ett gammalt känt faktum, att ju bättre kreaturet är utfodrat, ju bättre blir den hud garvaren får att bereda. Det intensiva jordbruket och den högt upptrivna utfodringen i förening med den hastiga omsättningen av kreatursbesättningarna, allt talar för att råvaran är bättre nu än någonsin.

Beflitade sig våra läderfabrikanter om att tillverka sitt läder utan dessa främmande ämnen, finnas alla förutsättningar för att vi uti våra skodon skulle erhålla framförallt ett vattentätt och slitstarkt läder. Nu är det alldeles raka matsatsen. De förtyngningsmedel, som drivas in uti huden under beredningen, gör lädret mera mottagligt för fukt, varigenom slitstyrkan blir mindre.

Det synes mig därför vara önskvärt, att statsmakterna icke inskränka sig till att enbart åsätta lädret maximipris. Det bör även undersökas uti vilken omfattning »bly, lera» och annan obehörig smörja levereras åt den som begär att få köpa läder.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t ville låta utreda i vilken omfattning landets garveriidkare vid läderberedning använda s. k. förtyngningsmedel, samt till 1918 års riksdag inkomma med lagförslag i syfte att förhindra denna beredningsmetod.

Stockholm den 23 januari 1917.

F. V. Thorsson.
